

Voorstel aan de raad

Wordt gevolgd 2010

Opgesteld door Dienst Raadsorganen
 Rekenkamer
Dienstkenmerk 10.077977
Vergaderdatum 14 oktober 2010
Jaargang en nummer 2010 - 117

De rekenkamer stelt de gemeenteraad voor het volgende te besluiten:

- 1 het college op te dragen de uitvoering ter hand te nemen van de raadsbesluiten die naar aanleiding van vijf eerdere rekenkamerrapporten zijn genomen en waarvan de Rekenkamer heeft geconstateerd dat ze tot op heden niet of onvoldoende zijn uitgevoerd.
- 2 het college op te dragen bij de Verantwoording 2010 te rapporteren aan de raad over de stand van zaken van de uitvoering van de raadsbesluiten.
- 3 als gemeenteraad beter na te gaan of de raadsbesluiten die voortkomen uit rekenkameronderzoeken door burgemeester en wethouders adequaat worden uitgevoerd.

Het presidium,
secretaris Rekenkamervoorzitter Rekenkamer

drs. F.V. Roijackers mr. W.R. de Boer

Conclusie Commissie Mens en Samenleving:
Gaat als B-punt naar de raad van 14 oktober.
datum: 28 september 2010
status: B

Voorstel: Wordt gevolgd 2010
Kenmerk-Nr: 10.077977

Samenvatting

Wordt gevolgd 2010

Opgesteld door	Dienst Raadsorganen Rekenkamer
Dienstkenmerk	10.077977
Vergaderdatum	14 oktober 2010
Jaargang en nummer	2010 - 117

Raadsvoorstel:

- 1 het college op te dragen de uitvoering ter hand te nemen van de raadsbesluiten die naar aanleiding van vijf eerdere rekenkamerrapporten zijn genomen en waarvan de Rekenkamer heeft geconstateerd dat ze tot op heden niet of onvoldoende zijn uitgevoerd.
 - 2 het college op te dragen bij de Verantwoording 2010 te rapporteren aan de raad over de stand van zaken van de uitvoering van de raadsbesluiten.
 - 3 als gemeenteraad beter na te gaan of de raadsbesluiten die voortkomen uit rekenkameronderzoeken door burgemeester en wethouders adequaat worden uitgevoerd.
-

Argumenten

1.1 Uit de vijf vervolgonderzoeken van de Rekenkamer wordt duidelijk dat het college de raadsbesluiten die uit eerdere rekenkameronderzoeken voortkwamen deels heeft uitgevoerd. In onderstaande aanbevelingen benoemt de Rekenkamer per deelonderzoek de aspecten die nog moeten worden opgepakt door het college.

1.2 Met betrekking tot de uitgezette gelden beveelt de Rekenkamer aan de controleerbaarheid van het treasurybeleid en -activiteiten verder te verbeteren.

1.3 Met betrekking tot de loonkostensubsidieregeling beveelt de Rekenkamer aan: a) het zicht op de resultaten van de loonkostensubsidieregeling (duurzame uitstroom) verder te verbeteren; b) de succes- en faalfactoren die de resultaten van de loonkostensubsidieregeling beïnvloeden beter in beeld te brengen; en c) de afspraken met werkgevers over de ondersteuning van de werknemer concreet en controleerbaar vast te leggen.

1.4 Met betrekking tot de sturing en het toezicht op UW Holding BV beveelt de Rekenkamer aan: a) het toezicht in lijn te brengen met de nota verbonden partijen; b) transparante en volledige informatie over de financiële positie van UW voor te leggen aan de raad; en c) een duurzame houdbare regeling voor UW uit te werken. Met betrekking tot de implementatie van de nota verbonden partijen beveelt de Rekenkamer aan na te gaan of voor alle aan de gemeente verbonden partijen een adequaat

toezichtsarrangement is opgesteld en in uitvoering is genomen.

1.5 Met betrekking tot de handhaving beveelt de Rekenkamer aan: a) de implementatie van de gemeentebrede handhavingsvisie bij de diensten beter te waarborgen; en b) de handhavingsprogramma's van de diensten jaarlijks op Ã©n moment aan de raad voor te leggen zodat de raad zonodig een goed afgewogen politiek/bestuurlijke prioritering in de handhaving kan maken.

1.6 Met betrekking tot de gemeentelijke persberichten beveelt de Rekenkamer aan de richtlijnen voor persberichten aan te scherpen en toe te zien op het gebruik daarvan.

2.1 Een terugkoppeling door het college stelt uw raad in staat zijn controlerende rol te vervullen.

3.1 De raad heeft niet altijd gecontroleerd of zijn opdrachten aan het college zijn uitgevoerd.

Voorstel: Wordt gevolgd 2010

Kenmerk-nr: 10.077977

Toelichting

Wordt gevolgd 2010

Opgesteld door	Dienst Raadsorganen Rekenkamer
Dienstkenmerk	10.077977
Vergaderdatum	14 oktober 2010
Jaargang en nummer	2010 - 117

Context

INLEIDING

De Rekenkamer voerde een vervolgonderzoek uit naar de mate waarin het college van burgemeester en wethouders de raadsbesluiten uitvoerde die voortkamen uit vijf eerdere rekenkameronderzoeken uit de periode 2006-2009. Het betreft de volgende onderzoeken:

Â· Uitgezette gelden - In ijzer en beton (2009).

Â· Betaalde baan. Een onderzoek naar de loonkostensubsidieregeling van de gemeente Utrecht (2008).

Â· UW Holding BV. Sturing en toezicht door de gemeente Utrecht

(2008).

Â· Gericht en geregeld. Een onderzoek naar handhaving van regels door de gemeente Utrecht (2007).

Â· Berichten aan burgers. Een onderzoek naar de persberichten van de gemeente Utrecht (2007).

Met het vervolgonderzoek wil de Rekenkamer de nieuwe raad inzicht geven in de actuele stand van zaken en wat daar aan vooraf ging. Ook brengt de Rekenkamer eventuele risico's en gebreken in de uitvoering onder de aandacht van de raad. De centrale vraag in het vervolgonderzoek is: "In hoeverre heeft het college de besluiten uitgevoerd die de gemeenteraad nam naar aanleiding van het rekenkameronderzoek in 2006-2009?"

UITVOERING ONDERZOEK

De Rekenkamer heeft de beleids- of beheersvelden niet opnieuw geheel doorgelicht, zoals indertijd bij de betreffende onderzoeken is gedaan. Het onderzoek is toegespitst op de raadsbesluiten. Voor het onderzoek zijn documenten verzameld en bestudeerd en gesprekken gevoerd. Het onderzoeksrapport is voor een controle op juistheid van de feiten in een ambtelijk wederhoor getoetst. Vervolgens heeft de Rekenkamer een hoofdrapport opgesteld met conclusies en aandachtspunten. Het hoofdrapport is voor een inhoudelijke reactie op de conclusies aan het college gestuurd (bestuurlijk wederhoor). De Rekenkamer heeft tot slot een nawoord toegevoegd.

CONCLUSIES

Uit de vijf vervolgonderzoeken die de Rekenkamer heeft uitgevoerd ontstaat een wisselend beeld: het college heeft een deel van de raadsbesluiten uitgevoerd, maar ook een deel niet. In het hoofdrapport is per onderzoek een korte samenvatting van de inhoudelijke voortgang van de uitvoering van raadsbesluiten opgenomen. Het onderzoeksrapport beschrijft in detail de mate van uitvoering.

De Rekenkamer constateert daarnaast dat de raad niet altijd nagaat of zijn opdrachten aan het college worden uitgevoerd. De raad heeft de controlerende rol niet altijd actief ingevuld.

Het college doet in zijn reactie op het rapport verschillende toezeggingen. In de toelichting op de argumenten zijn deze vermeld.

Argumenten

1.1 Uit de vijf vervolgonderzoeken van de Rekenkamer wordt duidelijk dat het college de raadsbesluiten die uit eerdere rekenkameronderzoeken voortkwamen deels heeft uitgevoerd. In onderstaande aanbevelingen benoemt de Rekenkamer per

deelonderzoek de aspecten die nog moeten worden opgepakt door het college.

- Volledig uitgevoerd heeft het college de raadsbesluiten die zijn voortgekomen uit het onderzoek Uitgezette gelden - in ijzer en beton (over treasury).
- Voor het grootste deel uitgevoerd heeft het college de raadsbesluiten die zijn voortgekomen uit het onderzoek Gericht en geregeld (over handhaving).
- Deels uitgevoerd heeft het college de raadsbesluiten die voortkomen uit het onderzoek UW Holding - sturing en toezicht (over de sturing en toezicht van de gemeente op deze verbonden partij).
- Voor het grootste deel niet uitgevoerd heeft het college de raadsbesluiten die voortkomen uit de onderzoeken Betaalde baan (over de loonkostensubsidieregeling), en Berichten aan burgers (over gemeentelijke persberichten).

1.2 Met betrekking tot de uitgezette gelden beveelt de Rekenkamer aan de controleerbaarheid van het treasurybeleid en -activiteiten verder te verbeteren.

Voor een controleerbaar treasurybeleid zouden alle treasurybesluiten die betrekking hebben op het lenen en uitzetten van geld moeten worden vastgelegd in een (gedigitaliseerd) logboek. Dan kan worden teruggezocht wat doorslaggevend was voor de keuze van een financiële partner en/of financieel product.

Het college zegt in zijn reactie toe dat het vastleggen van de besluitvorming vanaf augustus 2010 voor alle producten (lang- en kortlopend) zal gebeuren.

1.3 Met betrekking tot de loonkostensubsidieregeling beveelt de Rekenkamer aan: a) het zicht op de resultaten van de loonkostensubsidieregeling (duurzame uitstroom) verder te verbeteren; b) de succes- en faalfactoren die de resultaten van de loonkostensubsidieregeling beïnvloeden beter in beeld te brengen; en c) de afspraken met werkgevers over de ondersteuning van de werknemer concreet en controleerbaar vast te leggen.

a) De duurzaamheid van de uitstroom uit een loonkostensubsidie naar regulier werk is niet voor de raad in beeld gebracht. Het college kan deze informatie in kaart brengen door gebruik te maken van beschikbare gegevens (7e maandsloonstrook, SUWInet) en zonodig met aanvullende gegevens over terugval naar de uitkerings situatie (SUWInet). Informatie over duurzame uitstroom is een voorwaarde om politiek-bestuurlijke afwegingen te kunnen maken over de loonkostensubsidieregeling en ligt in lijn met de ambities van het college om keuzes te maken over het inrichten van het re-integratiebeleid op basis van effectiviteit van

de instrumenten.

Het college zegt toe informatie te verzamelen over de duurzame uitstroom naar regulier werk en de raad hierover te informeren.

b) In de Effectiviteitsmeting re-integratie is tot nu toe geen analyse van de resultaten van loonkostensubsidies opgenomen (oorzaken, verklaringen, succes- en faalfactoren). De afdeling Sociale zaken heeft wel een onderzoek uitgevoerd, maar dit spitst zich met name toe op de vangnetsubsidie terwijl de opstapsubsidie de enig overgebelevende subsidie is. Zicht op succes- en faalfactoren die de resultaten van de opstapsubsidie beïnvloeden biedt het college de mogelijkheden verbeterpunten te formuleren. De Effectiviteitsmeting re-integratie kan vervolgens gebruikt worden om de raad te informeren over de verbetering van de opzet en uitvoering van het instrument.

Het college zegt toe in 2011 een onderzoek uit te voeren naar de succes- en faalfactoren die van invloed zijn op de loonkostensubsidieregeling, waarvan ook een analyse van de resultaten deel zal uitmaken.

c) Door de algemene formulering van de subsidievoorwaarden en het ontbreken van concrete, controleerbare afspraken met de werkgever over de begeleiding van de werknemer door de werkgever, valt niet uit te sluiten dat er werkgevers zijn die wel subsidie krijgen maar zich verder nauwelijks inspannen voor de werknemer of geen reëel uitzicht op ongesubsidieerd regulier werk kan of wil bieden. Concrete en controleerbare afspraken over de begeleiding en ontwikkeling van de werknemer op de werkvloer bieden de gemeente de mogelijkheid toezicht te houden op de inspanning van de werkgever. Deze afspraken kunnen bijvoorbeeld worden vastgelegd in een persoonlijk ontwikkelplan dat door de werkgever en werknemer gezamenlijk wordt opgesteld, wat als basis kan dienen voor het Ontwikkelplan nazorg van het re-integratiebedrijf.

Het college zegt toe in de Re-integratieverordening de begeleiding van de werknemer op te nemen als eis bij de toekenning van de opstapsubsidie aan de werkgever. Daarnaast zal het college nader uitwerken hoe de begeleiding er precies uit komt te zien en hoe de controle wordt ingericht. Het college geeft hierbij aan dat er naar wordt gestreefd geen extra lastendruk neer te leggen bij werkgevers.

1.4 Met betrekking tot de sturing en het toezicht op UW Holding BV beveelt de Rekenkamer aan: a) het toezicht in lijn te brengen met de nota verbonden partijen; b) transparante en volledige informatie over de financiële positie van UW voor te leggen aan de raad; en c) een duurzame houdbare regeling voor UW uit te werken. Met betrekking

tot de implementatie van de nota verbonden beveelt de Rekenkamer aan na te gaan of voor alle aan de gemeente verbonden partijen een adequaat toezichtsarrangement is opgesteld en in uitvoering is genomen.

a) In de nota verbonden partijen zijn de onderdelen van een integraal toezichtsarrangement benoemd. Het toezichtsarrangement voor UW bevat niet alle elementen die in de nota verbonden partijen zijn beschreven en het arrangement en de opties voor de organisatie van het toezicht zijn voor de raad niet (conform het raadsbesluit) op een rij gezet. De elementen van het toezicht die nu in verschillende documenten zijn ondergebracht moeten worden gebundeld in één toezichtsarrangement dat aan de raad wordt voorgelegd.

Het college zegt toe vóór 1 januari 2011 een toezichtsarrangement voor UW Holding BV op te stellen en vast te laten stellen.

b) De raad is éénmalig (september 2009) geïnformeerd over de financiële situatie van UW Holding BV. De informatie over de financiële positie van UW is niet transparant over de wijze waarop financiële risico's zijn verwerkt in de prognose. Bovendien ontbreekt belangrijke informatie. Het college heeft in september 2009 geen toezeggingen gedaan over of het de informatie over de financiële positie van UW jaarlijks zal actualiseren voor de raad. De Rekenkamer stelt dat de raad jaarlijks moet worden geïnformeerd over de financiële positie van UW Holding BV, waarbij de kansen en risico's op een transparante wijze moeten worden verwerkt en gewaardeerd. Daarnaast moet de raad ook worden geïnformeerd over alternatieve (minder gunstige) scenario's.

Het college zegt toe te bezien hoe de raad jaarlijks van transparante informatie over de financiële positie kan worden voorzien.

c) UW Holding BV krijgt van de gemeente Utrecht jaarlijks op basis van nacalculatie financiële ondersteuning als er sprake is van een tekort op de exploitatie. Deze werkwijze voldoet niet aan de uitgangspunten van het raadsbesluit uit 2008. De aanpak is niet gericht op het duurzaam verbeteren van de financiële positie van UW. De financiering bevat ook geen prikkels voor UW om extra prestaties te leveren. Het college verwacht dat de financiële positie van UW zal verbeteren en UW vanaf 2012 geen gemeentelijke bijdrage nodig heeft. Dit is naar de mening van de Rekenkamer niet realistisch, want de verwachting is voor een belangrijk deel gebaseerd op aannames met aanzienlijke onzekerheden. Het college erkent dit, maar brengt geen

alternatieve scenario's in beeld. De concrete voornemens van de gemeente om zelf bij te dragen aan een hogere omzet van UW zijn tot nu toe niet omgezet in daden.

Voor de uitwerking van een duurzame regeling geeft de

Rekenkamer een aantal uitgangspunten en overwegingen mee:

- Houd het publieke en private deel van UW zo zuiver mogelijk gescheiden;

- Breid de financiële bijdrage aan de uitvoering van de Wsw door UW Holding uit met een prestatieprikkel zoals een bonus bij loonwaardeverbetering/doorstroom/uitstroom;

- Benut als enig aandeelhouder het recht om te bepalen wat er met de winst gebeurt die UW Holding BV genereert uit private activiteiten, bijvoorbeeld door deze bij UW achter te laten als prestatieprikkel of om de vermogenspositie van UW te verbeteren. Het college zegt toe bij de begroting 2011 een eerste invulling te geven aan de meer duurzame regeling.

Het college heeft in 2009 een nota verbonden partijen vastgesteld die een kader biedt voor de omgang met verbonden partijen. Maar de nota is vrijblijvend van karakter omdat niet is geregeld hoe de nota in de praktijk wordt gebracht en wie daar in de organisatie toezicht op houdt. Er zijn geen afspraken gemaakt over een structurele informatievoorziening aan de raad over risicovolle verbonden partijen. Voor alle aan de gemeente verbonden partijen moet in kaart gebracht worden of er er een adequaat toezichtsarrangement is opgesteld en in uitvoering genomen en of het in lijn is met de nota verbonden partijen.

Het college geeft aan dat het op grond van de nota verbonden partijen niet de bedoeling was voor de bestaande verbonden partijen een toezichtsarrangement op te stellen, maar alleen voor de nieuwe deelnemingen. Het college noemt het in kaart brengen van de bestaande toezichtsarrangementen en de toetsing aan de nota verbonden partijen wel een waardevolle suggestie.

1.5 Met betrekking tot de handhaving beveelt de Rekenkamer aan: a) de implementatie van de gemeentebrede handhavingsvisie bij de diensten beter te waarborgen; en b) de handhavingsprogramma's van de diensten jaarlijks op Ã©n moment aan de raad voor te leggen zodat de raad zonodig een goed afgewogen politiek/bestuurlijke prioritering in de handhaving kan maken.

a) Het college heeft een bestuurlijke visie op handhaving ontwikkeld en vastgelegd. De meeste diensten met handhavingstaken hebben mede op basis van de gemeentebrede visie een handhavingsprogramma opgesteld waarmee een goede aanzet is gemaakt voor een onderbouwd en gericht handhavingsbeleid en een eenduidige uitvoering.

Een check door het college op de implementatie van de

gemeentebrede visie ontbreekt nog. Uit het onderzoek van de Rekenkamer blijkt dat niet alle handhavingsprogramma's zijn uitgewerkt zoals aangegeven in de handhavingsvisie. Met name de omgevingsanalyse, maar ook andere inhoudelijke aspecten (doelformulering etc.) zijn bij een aantal diensten nog te verbeteren. Een mogelijke oorzaak hiervan is dat de gemeentebrede visie op onderdelen onvoldoende concreet is geformuleerd, waardoor voor diensten ruimte is voor een te beperkte en/of andersoortige uitwerking. Een controle door het college of de handhavingsprogramma's van de diensten in lijn zijn met de gemeentebrede visie zou een waarborg vormen voor een eenduidige implementatie bij de diensten.

Het college zegt toe de visie op handhaving vÃ³r 1 januari 2011 te concretiseren zodat voor de diensten helder is wat verwacht wordt. Het college geeft aan het niet nodig te vinden te controleren of de handhavingsprogramma's van de diensten in lijn zijn met de gemeentebrede handhavingsvisie.

b) De raad beschikt nog niet over een basis om goed afgewogen politiek/bestuurlijke prioriteiten in de handhaving te benoemen. Dit komt doordat de handhavingsprogramma's die per dienst worden opgesteld, niet op Ã©n moment integraal worden voorgelegd aan de raad (bijvoorbeeld bij de begrotingsbehandeling). Door de handhavingsprogramma's op Ã©n moment aan de raad aan te bieden wordt deze mogelijkheid wÃ©l geboden.

Het college zegt toe de handhavingsstukken in 2011 gelijktijdig aan de raad aan te bieden.

1.6 Met betrekking tot de gemeentelijke persberichten beveelt de Rekenkamer aan de richtlijnen voor persberichten aan te scherpen en toe te zien op het gebruik daarvan.

a) De richtlijnen voor persberichten zijn door het college niet aangescherpt en aangevuld. De bruikbaarheid van de huidige richtlijnen wordt belemmerd doordat ze opgenomen zijn in verschillende documenten en de criteria soms weinig scherp zijn geformuleerd. Scherp geformuleerde richtlijnen zijn een voorwaarde voor feitelijke, heldere en evenwichtige persberichten en vormen een toetsingskader. Scherp geformuleerde richtlijnen zijn niet alleen van belang voor het Communicatiebureau, maar voor de gemeente als geheel: zij maken het mogelijk dat de raad, het bestuur, het Communicatiebureau en de diensten elkaar kunnen aanspreken over het naleven van de richtlijnen.

Het college zegt toe de richtlijn op te stellen.

2.1 Een terugkoppeling door het college stelt uw raad in staat zijn controlerende rol te vervullen.

Om vast te kunnen stellen of het college raadsbesluiten uitvoert, moet de raad beschikken over voldoende relevante informatie.

3.1 De raad heeft niet altijd gecontroleerd of zijn opdrachten aan het college zijn uitgevoerd.

Het ontbreekt de raad aan een instrument om zicht te houden op de raadsbesluiten over rekenkameronderzoeken. De raad kan overwegen de voortgang van bepaalde raadsbesluiten over rekenkameronderzoeken op te laten nemen op de TMA-lijst, de lijst waarop de griffie bijhoudt wanneer toezeggingen, moties en amendementen door het college uitgevoerd moeten zijn. Daarnaast kunnen de griffie en/of de subcommissie Controle en Financiën een actieve rol spelen in het monitoren van de voortgang van de uitvoering van raadsbesluiten en het attenderen van de gemeenteraad op raadsbesluiten waarvan de uitvoering achterblijft.

Bijlagen voor de raad en/of raadscommissie

- Het rapport "Wordt gevolgd 2010. Vervolgonderzoeken naar vijf eerdere Rekenkameronderzoeken" is u reeds toegezonden.

Eerdere besluitvorming

- Raadsbesluit Uitgezette gelden 2009/23 (12 maart 2009)
- Amendement Zorgvuldig uitgezette gelden 2009/A6 (12 maart 2009)
- Raadsbesluit Betaalde baan 2008/121 (25 september 2008)
- Raadsbesluit UW Holding BV - sturing en toezicht 2008/35 (6 maart 2008)
- Amendement UW Holding BV - sturing en toezicht 2008/A3 (6 maart 2008)
- Raadsbesluit Handhaving 2007/247 (29 november 2007)
- Raadsbesluit Berichten aan burgers 2008/2 (10 januari 2008)

Voorstel: Wordt gevolgd 2010

Kenmerk-nr: 10.077977

Raadsbesluit

Wordt gevolgd 2010

Opgesteld door Dienst Raadsorganen
 Rekenkamer
Dienstkenmerk 10.077977
Vergaderdatum 14 oktober 2010
Jaargang en nummer 2010 - 117

De raad van de gemeente Utrecht besluit in zijn openbare vergadering van
14 oktober 2010

- 1 het college op te dragen de uitvoering ter hand te nemen van de raadsbesluiten die naar aanleiding van vijf eerdere rekenkamerrapporten zijn genomen en waarvan de Rekenkamer heeft geconstateerd dat ze tot op heden niet of onvoldoende zijn uitgevoerd.
- 2 het college op te dragen bij de Verantwoording 2010 te rapporteren aan de raad over de stand van zaken van de uitvoering van de raadsbesluiten.
- 3 als gemeenteraad beter na te gaan of de raadsbesluiten die voortkomen uit rekenkameronderzoeken door burgemeester en wethouders adequaat worden uitgevoerd.

De griffier,

De burgemeester,

Voorstel: Wordt gevolgd 2010
Kenmerk-nr: 10.077977